

А К Т

лісопатологічного обстеження лісових насаджень Тетерівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

06 лютого 2026

селище Пісківка

На звернення філії «Столичний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» (далі - ДП «Ліси України»), лист № 2066/40.1.9-2026 від 24.11.2025, згідно Санітарних правил в лісах України, затверджених постановою Кабінетом міністрів України №555 від 27.07.1995 (далі Правила), нами, провідним інженером-лісопатологом спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі - ДСЛП «Київлісозахист») Оленою СУСЬКОЮ, помічником надлісного Тетерівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Василем БОГДАШЕНКОМ, інженером з охорони та захисту лісу I категорії філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Дмитром КЛЕЩОМ, лісничим Пісківського лісництва Іваном ГРЕСЬКОМ, лісничим Мигальського лісництва Андрієм ФОМЧЕНКОМ, лісничим Поташнянського лісництва Ігорем ГАЙДАЄНКОМ, лісничим Кухарського лісництва Сергієм ВЕСЕЛЬСЬКИМ, лісничим Тетерівського лісництва Олександра ОБОДЗІНСЬКОГО проведене лісопатологічне обстеження насаджень Тетерівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» на предмет доцільності призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2026 рік.

Коротка таксаційна характеристика ділянок лісу, які за санітарним станом потребують проведення вибіркової санітарної рубки (далі ВСР) наведена за матеріалами базового лісовпорядкування 2015 року.

Результати обстеження:

У таблиці 1 наведено перелік ділянок соснових насаджень, всихання яких відбулось внаслідок пошкодження стовбуровими шкідниками.

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер ділянки	Площа потребує ВСР, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності	Причина призначення заходів	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, куб.метрів на 1 гектар
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану куб.метрів на 1 гектар			
Мигальське лісництво														
31	19	0.6		0.6	10С3	66	0.80	2	18	20	285	2	великий та малий соснові лубоїди	10
42	6	5.3		5.3	10С3+БП	71	0.70	1А	28	28	445	3	великий та малий соснові лубоїди	10

таблиця 1

повалених деревах в верхній частині стовбура в районі тонкої кори виявлено поперечні дугоподібні ходи малого соснового лубоїда (*Tomicus minor*). Під проєкціями крон на підстилці знайдено від 6 до 10 шт/м² свіжих пошкоджених пагонів, що свідчить про високу чисельність популяції даних шкідників. Ознаки пошкодження синьою сосною златкою (*Phaenops cyanea*) Виявлені в районі перехідної кори в помірній кількості у вигляді звивистих, мілких і плескуватих ходів, які зачіпають заболонь.

У таблиці 2 наведено перелік ділянок соснових насаджень, всихання яких відбулось внаслідок ураження хворобами лісу.

Таблиця 2

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер ділянки	Площа потребує ВСП, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності	Причина призначення заходів	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, куб.метрів на 1 гектар
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану куб.метрів на 1 гектар			
Мигальське лісництво														
30	13	1.4		1.4	10СЗ	86	0.60	1А	29	28	395	3	соснова губка	20
43	1	0.7		0.7	10СЗК	66	0.90	1	23	24	430	2	коренева губка	20
53	16	3.0	(1)	1.8	8СЗ2БП+ДЗ	91	0.70	1А	30	36	360	4	соснова губка	100
53	19	1.3	(2)	1.1	8СЗ2БП	91	0.60	1	29	30	290	4	соснова губка	20
53	20	1.5	(1)	0.8	10СЗ+БП	81	0.70	1Б	31	36	500	4	соснова губка	50
89	1	1.2		1.2	10СЗ	111	0.60	1А	33	40	460	3	соснова губка	35
Разом	9.1			7.0										
Пісківське лісництво														
60	22	2.9	(2)	2.3	10СЗ+БП	116	0.60	1	29	36	390	3	соснова губка	15
Разом	2.9			2.3										
Тетерівське лісництво														
54	1	23.5	(1)	6.4	10СЗ+ДЗ+БП	91	0.70	1А	30	36	480	3	соснова губка	30
			(3)	11.9										20
Разом	23.5			18.3										
Всього	35.5			27.6										

Зазначені насадження уражені сосною губкою (*Porodaedalea pini*), що утворює багаторічні плодові тіла. При цьому спори гриба проникають крізь місця механічних пошкоджень кори та лубу таких як, термічні пошкодження (опіки, морозобоїни), місця зламу відмерлих сучків, ділянки живлення короїдів тощо, звідки міцелій поширюється по стовбуру, залишаючи пустоти, які заповнені білими пластівцями нерозкладеної целюлози. Розвиток патологічних процесів спричиняє ямчасту гниль, що поступово перетворює деревину на труху. За

окомірною оцінкою ураження досягає 20-60% і підтверджується наявністю плодових тіл на деревах.

Квартал 43 виділ 1 Мигальського лісництва є осередком кореневої губки (*Heterobasidion annosum*), де спостерігається дифузний характер всихання. Характерною візуальною ознакою є наявність поодиноких, або куртинних вітровальних та дерев з помітним нахилом від вертикальної осі внаслідок ураження грибом кореневої системи та викликаючи корозійно-деструктивний тип гнилі (строкату ситову). Зовнішні ознаки ураження, де активно проходить розвиток КГ проявляються в зменшенні річного приросту, ажурності крон, укороченні хвої, хвоя втрачає блиск, набуває блідозелений відтінок, легко осипається, пізніше жовтіє, буріє, передчасно опадає. В подальшому насадження було заселене стовбуровими шкідниками (великим та малим сосновими лубоїдами, синьою сосною златкою). В насадженні повнота нерівномірна.

У таблиці 3 наведено перелік насаджень, що постраждали внаслідок стихійного лиха (вітровал та бурелом).

Таблиця 3

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Площа потребує ВСП, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захищеності	Причина призначення заходів	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, куб. метрів на 1 гектар
				склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану куб. метрів на 1 гектар			
Кухарське лісництво													
41	3	0.8	0.8	9С31БП	66	0.60	1	22	26	250	3	вітровал, бурелом	30
Разом		0.8	0.8										

Ділянки, що постраждали внаслідок екстремального прояву стихії, у вигляді потужного штормового вітру (довідка від 03.09.2025 №99021-3950/99 Українського гідрометеорологічного центру ДСНС України з надзвичайних ситуацій), що призвів до групового та поодинокого пошкодження дерев до ступеню припинення росту. Переважна кількість пошкоджених дерев відноситься до буреломних і мають злами в нижній та середній частинах стовбурів, або пошкодження крони до втрати нею життєздатності. Також утворилися вітровальні дерева як з повним виверненням кореневої системи з ґрунту так із нахилом стовбурів понад 30 градусів від вертикальної осі та з візуально помітними ознаками підриву коріння.

Також при обстеженні були виявлені дерева листяних порід, що відведені в рубку, а саме: дуб звичайний та береза повисла. Зазначені дерева відносяться до неліквідних та дерев VI категорії зі зламами та виверненою кореневою системою.

Крім вищезгаданого, причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням і пошкодженням дерев

стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів.

Повнота насаджень в межах обстежених ділянок нерівномірна.

Висновок:

Для покращення санітарного стану насаджень Тетерівського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», комісія рекомендує провести захід з поліпшення санітарного стану лісів - вибірково санітарну рубку (ВСР) з інтенсивністю (окомірно) 5-100 м³/га у вищезазначених насадженнях на площі **83,7 гектари.**

В результаті обстеження виявлено наступні причини розладнання та призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів:

аварії стихійні лиха – 0,8 га;

хвороби лісу – 27,6 га;

стовбурові шкідники – 55,3 гектара.

Осередків шкідників не виявлено.

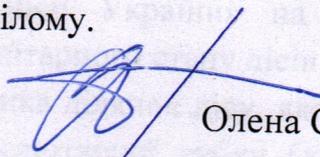
Рекомендації:

Рекомендовані ВСР провести у 2026 році згідно пунктів 2,5,6,9,10,13,14,16,19,23 Правил та з урахуванням всіх вимог діючого лісового та екологічного законодавства.

Лісокористувачу організувати посилений моніторинг за станом лісових насаджень.

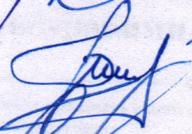
Своєчасне і в повній мірі виконання заходів з поліпшення санітарного стану лісів буде стримувати поширення і розповсюдження стовбурових шкідників та підвищить рівень біологічної стійкості всіх обстежених насаджень та навколишню екологічну ситуацію в цілому.

Підписи:

Олена СУСЬКА

Василь БОГДАШЕНКО

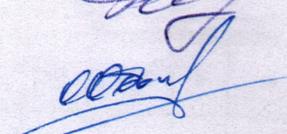

Дмитро КЛЕЩ

Іван ГРЕСЬКО

Андрій ФОМЧЕНКО

Сергій ВЕСЕЛЬСЬКИЙ

Ігор ГАЙДАЄНКО

Олександр ОБОДЗІНСЬКИЙ